

Na konferencii o životnom prostredí sa zúčastnilo 185 účastníkov, z toho bolo 66 pracovníkov štátnej správy, 14 zástupcov samosprávy, 84 členov podnikateľskej sféry a 21 učiteľov. Ochrana život-

ného prostredia a ekológia získava aj na Slovensku čoraz väčší význam, k čomu významnou mierou prispievajú aj takéto podnetné aktivity.

Branislav Palík

Foto: M. Žbánek

Veda, krajina a životné prostredie

V rámci *Týždňa európskej vedy* zorganizoval Ústav krajinnnej ekológie SAV Bratislava v spolupráci s Trnavským samosprávnym krajom a Univerzitou sv. Cyrila a Metoda v Trnave na Krajskom úrade v Trnave odbornou-organizačné podujatie *Veda, krajina a životné prostredie*, ktorého cieľom bolo priblížiť výsledky vedeckovýskumnej činnosti širokej verejnosti a zabezpečiť transfer vedeckých poznatkov do reálnej praxe.

Podujatie, ktoré sa konalo pod záštitou ministra pôdohospodárstva, predsedu Trnavského samosprávneho kraja a predsedu SAV, pozostávalo z dvoch častí: odborného seminára a výstavy (posterovej prezentácie).

Na odbornom seminári sa zúčastnilo viacero významných hostí, o. i. Tibor Mikuš, József Kvarda a Zdenko Čambál – predseda a podpredsedovia Trnavského samosprávneho kraja, Jaroslav Jaduš, štátny tajomník Ministerstva životného prostredia SR, László Miklós, poslanec NR SR, Fedor Čiampor, predseda Učenej spoločnosti, Igor Túnyi, člen predsedníctva SAV, Eduard Kostolanský, rektor Univerzity Cyrila a Metoda v Trnave a ďalší. Okrem nich sa na podujatí zúčastnilo 213 záujemcov z rôznych sfér spoločenského života – poslanci Národnej rady SR, zástupcovia ministerstva pôdohospodárstva, ministerstva životného prostredia,

Slovenského centra poľnohospodárskeho výskumu, SAV, štátnej a verejnej správy, výskumných, vzdelávacích a odborných inštitúcií.

Poldenný seminár pozostával z prednášok zameraných na predstavenie najnovších krajinnokoologických metódik a ich legislatívne zabezpečenie v podmienkach SR v nadväznosti na legislatívu EÚ. Nosnú prednášku na túto tému predniesol László Miklós. Marieta Okenková, generálna riaditeľka Slovenského centra poľnohospodárskeho výskumu, predniesla referát o využití krajinnnej ekológie v ochrane a tvorbe poľnohospodárskej krajiny. Analyzovala silné i slabé stránky a poukázala na príležitosti a ohrozenia v tejto oblasti. Riaditeľ ÚKE SAV, Július Oszlányi, prezentoval niekoľko pozitívnych príkladov krajinyotvorby (*good practices*) na rôznorodých modelových územiach. Prednášku na tému Územnoplánovacia dokumentácia VÚC Trnava a využitie krajinnokoologických podkladov predniesla Ida Antipovová, riaditeľka odboru metodiky a riadenia Trnavského samosprávneho kraja, sekcie regionálneho rozvoja. Riaditeľ Lesného závodu Palárikovo, Ladislav Varga, predniesol príspevok o bioenergetických systémoch krajiny a poukázal na možnosti ich aplikácie v podmienkach SR. V diskusii vystúpil aj zástupca Výskumného ústavu pôdoznanectva a ochrany pôdy na tému Multifunkčný portál informácií o pôde SR a Jaroslav Jankovič z Národného lesníckeho centra – Lesníckeho výskumného ústavu vo Zvolene s prednáškou Lesnícky výskum, krajina a životné prostredie.

Súčasťou seminára bola posterová prezentácia krajinnokoologických štúdií zameraných na riešenie rôznorodých problémov na rôznych lokalitách Slovenska. Postery boli tematicky rozčlenené do nasledujúcich blokov:

- *Krajina a jej zložky* – prezentovali štruktúru a typy krajiny, metódy

hodnotenia vlastností jednotlivých krajinnotvorných zložiek. Zaslúženú pozornosť vyvolala prezentácia Atlasu krajiny SR a Atlasu reprezentatívnych geosystémov Slovenska.

- *Krajinnoekologické plánovanie* – táto časť okrem odporúčanej metodiky na spracovanie krajinnoekologických plánov ako súčasť územnoplánovacej dokumentácie prezentovala aj príklady tvorby krajinnoekologického plánu na rôznych hierarchických úrovniach – regionálnej: okres Trnava, aglomerácia mesta Bratislava i lokálnej: vybrané mestské časti mesta Bratislava, Krížovany nad Dudváhom a pod.
- *Územné systémy ekologickej stability* – postery v tejto časti sa sústredili na priblíženie metodických pokynov pre tvorbu ÚSES i ich aplikáciu v projektoch pozemkových úprav. Prezentovali sa tu štúdie tvorby územných systémov ekologickej stability na príklade poľnohospodárskej krajiny Trnavskej sprásovej tabule a na príklade podhorskej krajiny v katastrálnom území Slopná. Súčasťou bola prezentácia praktickej realizácie tvorby modelových prvkov ÚSES v poľnohospodárskej krajine.

- *Manažment chránených území* – predstavovali sa príklady *good practices* manažmentu viacerých chránených území Slovenska, ako i cenných kultúrnohistorických tradične obhospodarovaných území. Špeciálnu sériu tvorili postery zamerané na riešenie situácie v biosférickej rezervácii Tatry po veternej kalamite r. 2004.
- *Posudzovanie vplyvov na životné prostredie* – táto časť bola sústredená na predstavenie nového zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie i na príklady pozitívneho i negatívneho prístupu k posudzovaniu stavieb a činností na životné prostredie.
- *Integrovaný manažment krajiny* – integrované prístupy k hodnoteniu krajiny zamerané na zosúladovanie rozvoja jej troch základných dimenzií – ekonomickej, sociálnej a environmentálnej. Okrem metodického postupu sa tu prezentovali i ukážky jeho aplikácie na okres Trnava a obce Suchá nad Parnou a Zvončín.
- *Environmentálna výchova* – ukážky nových netradičných foriem environmentálnej výchovy, ako je výchova cez projekt, výchova v prírode. Tiež sa tu prezentovali didaktické pomôcky na zatra-

tívnenie environmentálnej výchovy.

Vzhľadom na auditórium sa uprednostnili príklady z trnavského regiónu. Posterová prezentácia sa potom preniesla do priestorov Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave, kde bola voľne prístupná verejnosti od 23. do 30. 11. 2006.

Na záver seminára bola vyhlásená Trnavská ekologická iniciatíva *Mladé stromy pre Slovensko*, ktorú podpísali jednotliví aktéri podujatia a symbolicky zasadili mladý strom pred Krajským úradom v Trnave.

Trnavská ekologická iniciatíva Mladé stromy pre Slovensko

My, účastníci konferencie *Veda, krajina a životné prostredie*, vedomí si zodpovednosti za zdravé životné prostredie, zachovanie biodiverzity a zodpovednosti za trvalo udržateľný rozvoj, vyzývame verejných činiteľov, aby každoročne realizovali program

Mladé stromy pre Slovensko, t. j., aby každý rok vysadili aspoň jeden mladý strom za každého zamestnanca miestnej a regionálnej samosprávy a štátnej správy.

Zita Izakovičová

Festival krajiny

Ústav krajinej ekológie je od októbra 2006 riešiteľom projektu pod názvom *Festival krajiny* financovaného zo zdrojov Agentúry pre vedu a výskum vyčlenených pre program *Podpora ľudského potenciálu a popularizácia vedy*, tematická priorita – význam výskumu a vývoja pre spoločnosť. Projekt je zameraný na rozvoj moderného systému environmentálnej výchovy

založeného na vzbudzovaní záujmu o vzdelávanie, podporovanie kreativity a schopnosti učiť sa, spolupracovať, komunikovať, identifikovať a riešiť problémy. Cieľom projektu je skvalitnením formálnej a neformálnej environmentálnej výchovy zábavnou formou priblížiť žiakom základných a stredných škôl, ale aj širokej verejnosti problematiku udržateľného rozvoja, kto-

rá predstavuje koncepciu rozvoja spoločnosti na prahu 3. tisícročia.

Projekt pozostáva z troch častí.
1. vypracovanie nových metodických usmernení pre environmentálnu výchovu a udržateľný rozvoj. Usmernenia budú slúžiť pedagogickým pracovníkom na vzdelávanie a výchovu témy *Krajina, jej využitie a ochrana*. Budú obsahovať prehľad hlavných tém, ktoré podajú ucelený pohľad na krajinu ako systém vzájomne interagujúcich prvkov a zložiek, ktoré vo vzťahu k ľudskej spoločnosti vystupujú ako prírod-